

Tiskano se zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali pri izdelovanju diplomske teloge. V prvi vrsti pa te veseličujem Dr. Milivoj Perman, ki mi je bil vedno na voljo in mi je omogočil vse potrebnostne druge videnje, preko katerih naj sem dosegel želeno rezultat.

Povzetek

Čeprav je razvijeno diplomsko delo temeljito na matematičnih modelih za evropske nakupne opcije, je tudi vse možno poskusiti, da se natančnejši rezultati dobiju s pomočjo kompjutra. Na koncu delo je predlagam, da bi bilo dobro, če bi se vse delo, ki je bilo napisano v čezdružinskih jezikih, prevedlo na slovenščino.

V delu sta predstavljena diskretni in zvezni model vrednotenja opcij. Cena opcije je začetna vrednost samovzdrževalnega portfelja, ki podvoji opcijo. Izračunamo jo kot matematično upanje vrednosti opcije v izvršilnem času, glede na mero, pri kateri je cena delnice martingal. V zveznem modelu Blacka in Scholesa predpostavimo, da se cena delnice giblje kot geometrijsko Brownovo gibanje. Za izračun martingalske mere definiramo stohastični integral po Brownovem gibanju, potem izpeljemo Itôovo formulo, izrek o reprezentaciji martingalov in izrek Girsanova o spremembi mere. Na koncu izračunamo ceno evropske nakupne opcije.

Math. Subj. Class.(1991): 60H05, 60J65

Key words: Martingales, Brownian motion, Stochastic integrals, Local martingales, Itô formula, Representation of martingales, Girsanov theorem, Options, European call-option, Black-Scholes pricing formula.

Reference

- [1] R. Durrett: *Probability, Theory and Examples*, Second Edition (Duxbury Press 1996).
- [2] H. Geman, M. Yor: Pricing and hedging double-barrier options: a probabilistic approach, *Mathematical Finance*, Vol. **6**, No. **4** (October 1996), 365-378.
- [3] G. R. Grimmett, D. R. Stirzaker: *Probability and Random Processes*, Second Edition, (Oxford University Press, Oxford 1995).
- [4] J. M. Harrison, D. M. Kreps: Martingales and Arbitrage in Multiperiod Securities Markets, *Journal of Economic Theory* **20** (1979) 381-408.
- [5] J. M. Harrison, S. R. Pliska: Martingales and Stochastic Integrals in the Theory of Continuous Trading, *Stochastic Processes and their Applications* **20** (1981) 215-260.
- [6] I. Karatzas, S. E. Shreve: *Brownian Motion and Stochastic Calculus*, Graduate Texts in Mathematics **113** (Springer, New York 1988).
- [7] D. Lamberton, B. Lapeyre: *Introduction to Stochastic Calculus Applied to Finance*, (Chapman & Hall, 1996).
- [8] B. Øksendal: *Stochastic Differential Equations*, Fourth Edition (Springer-Verlag, Berlin Heidelberg New York 1995).
- [9] P. Protter: *Stochastic Integration and Differential Equations*, Applications of Mathematics **21** (Springer, New York 1990).
- [10] D. Revuz, M. Yor: *Continuous Martingales and Brownian Motion*, A Series of Comprehensive Studies in Mathematics **293** (Springer, Berlin 1991).
- [11] W. Rudin: *Functional Analysis*, Second Edition (McGraw-Hill 1991).
- [12] P. A. Samuelson: Rational Theory of Warrant Pricing, *Industrial Management Review*, Vol. **6**, No. **2** (Spring 1965) 13-32.
- [13] M. Yor: From planar Brownian windings to Asian options, *Insurance: Mathematics and Economics* **13** (1993) 23-34.